

Mitä kristinusko on minulle?

Pekka Ervastian esitelmä 6/12 1931

Mitä kristinusko on minulle, on tämänpäiväisen esitelmän aiheena. Tämä aine olisi epäilemättä yhtä rohkea kuin vaativainen, jos väärinkäsittäisimme tarkoituksen sillä tavalla, että minä olisin keksinyt jonkun oman mieleni mukaisen ja mielivaltaisen käsityksen kristinuskosta, jota tahtoisin toisille esittää. Se olisi mielestäni todella sekä liian rohkea että vastoin kaikkea totuutta. Tarkoitukseni on päinvastoin sangen vaatimaton. Tahdon kyllä esittää, mitä kristinusko on minulle, ja siis puhua niinsanoakseni ensimmäisessä persoonassa, joka kyllä itse asiassa sekin on rohkeata. Mutta kuitenkin, vaatimaton on minun tarkoitukseni sen tähden, että uskon päässeeni juuri objektiiviseen käsitykseen kristinuskosta. Ei ole kysymyksessä minun personallisen mieleni mukainen käsitys kristinuskosta, vaan se käsitys, johon olen päässyt, on epäilemättä ja ehdottomasti mielestäni oikea käsitys kristinuskosta, niin rohkealta kuin tuommoinen lause saattaa tuntuakin. Että valitsin tämän aiheen tänä päivänä riippuu kahdesta syystä. Ensiksikin viime kerralla, jolloin olin asettanut aiheeksi tuommoisen yleisen, ikäänkuin puolueettoman kysymyksen: Mitä on kristinusko, en ehtinyt oikeastaan puhua positiivisesti siitä, mitä kristinusko on, koska melkein rajoituin puhumaan siitä, mitä kristinusko on välinpitämättömien ja vastustajien mielestä ja sentähden näin hengessäni itseni sangen tyytymättömäksi, kun olin kovin lyhyesti ja pintapuolisesti vastannut itse kysymykseen positiivisesti. Ja toiseksi sentähden, että eräs kuulija, joka kertoi minulle vaikutelmansa esitelmästä, sanoi minulle, että se, mikä jäi mieleen, oli juuri tuo väärä käsitys, mikä on

vastustajilla, materialistisilla ihmisillä, mutta ei jäänyt mitään siitä, mitä kristinusko itseasiassa oli. Sentähden hengessäni heti innostuin, kun oma tunnelmani oli saanut vahvistusta kuulijain puolelta, jatkamaan esitystäni kristinuskosta ja kun sitten ajattelin asiaa, niin minusta tuntui, että kaikista rehellisintä ja kaikista selvintä on, jos kerron omasta tiestäni Kristuksen luo ja kristinuskoon ja mitä se kristinusko sitten on. Olenhan niistä asioista ennenkin puhunut, mutta en ehkä tämmöisessä yhteydessä

Tämä nyt oli oikeastaan ensimmäinen syy, vaikka siinä oli kaksi kohtaa, ja toinen syy oli se, että sain eräältä ystävältä jäljennöksen kahdesta otteesta kahdesta kirjasta, joissa puhuttiin teosofiasta ja myöskin kristinuskosta niinkuin minä sitä olen käsittänyt. Tahdon alottaa lukemalla nämä otteet. Ensimmäinen on eräs kohta tohtori Eino Kailan eräästä psykologisesta teoksesta. Hän kirjoittaa: ”Ei ole vallan harvinaista, että kirjailija samassa määrin kuin hänen luomiskykynsä heikkenee rupeaa harrastamaan abstraktis-kvaasisia filosofisia asioita heittäytyen esimerkiksi teosofiaan, jossa puheenalainen viettää oikeita origioita.” Tohtori Kaila tässä siis puhuu kirjailijoista, kun heidän luomiskykynsä heikkenee, että he rupeavat harjoittamaan teosofista kirjallista tointa muunmuassa. Minun tekee mieleni aivan ohi menen tästä huomauttaa, että mihinkä sitten joutuu H.P.B esimerkiksi, joka ei kirjoittanut muusta kuin teosofiasta. Hänhän vasta, kun oli yli 40-vuotias, rupesi kirjailijaksi ja hänen ainoa kirjailijatoimintansa oli teosofista laatua, mutta kirjailijana hän on sen laatuinen, että hän on niitä harvoja, jotka ovat osanneet käyttää oikeata englanninkieltä, ja asetetaan Shakespearen rinnalle, vaikkakin oli ulkomaalainen — venäläinen. Hänen kirjailijauransa ja kaikki, mitä hän suoritti, oli siksi huomattava, että hän on maailman etevimpiä kirjailijoita,

nerokkaimpia, älykkäimpiä ja stilistisesti kaikista huomattavimpia. Ei merkitse mitään, jos jotkut korjasivat hänen kielivirheitään. Toinen, joka osaa kielioppinsa hyvin, ei ole kirjailija kuitenkaan sillä tavalla, jos ei ole semmoinen nero kuin H.P.B. Ja hän ei kirjoittanut mitään muuta kuin teosofista filosofiaa. Hän oli ensiluokkainen, luomiskykyinen kirjailija teosofina, joten häneen ei mitenkään sovi tuollainen, luvalla sanoen tyhmä arvostelu.

Jos ajattelemme toista suurta henkeä teosofisessa maailmassa, tohtori Annie Besantia, niin hänkin oli yli 40-vuotias — hän oli 42 vuotta vanha — kun hän tutustui teosofiaan, ja oli kirjoittanut yhtä ja toista sekä esiintynyt opettajana ja puhujana. Hän oli tieteellisesti sivistynyt esim. fysiikan alalla, sähköopin ja kemian alalla pitäen luentoja Lontoossa juuri fysiikasta. Hän oli etevä eurooppalaisesti katsoen puhumattakaan, että hän oli naisasian ja yleisesti tunnustettujen asiain ajajana etevä. Hän tuli teosofiksi ei suinkaan sen takia, että olisi kadottanut luomiskykyään, sillä hänen varsinainen kirjallinen työnsä alkoi sen jälkeen. Hän on nyt elänyt kaksi kertaa 42 vuotta — hänhän on täyttänyt 84 vuotta — ja nämä toiset 42 vuotta hän on viettänyt luomistyössä. Hän on maailman etevimpiä puhujia ja teosofisena kirjailijana huomattava.

Mitä sitten on sanottava kaikista niistä nuorista ihmisistä, joihin minä kaikessa vaatimattomuudessa voisin lukea itsenikin, niistä, jotka aivan nuorina tulevat teosofeiksi, ennenkuin edes ovat käyttäneet luomiskykyään millään tavalla ja sitten juuri teosofeina luovat. Kaikki ne nuoret, jotka ovat tulleet teosofeiksi ja ruvenneet teosofisiksi kirjailijoiksi, sanomattomasti hämmästyvät tuommoista arvostelua, joka heidän mielestään on perin väärä eikä ensinkään paikalleen satuva. Ja jos siihen vielä sisältyisi semmoista, että semmoiset

ihmiset, jotka antautuvat teosofeiksi, olisivat voineet epäonnistua muuten elämässä, on se minusta kerrassaan tuulesta temmattua, koska on selviä todistuksia siitä, että semmoisilla ihmisillä, jotka ovat antautuneet teosofeiksi ja teosofiseen työskentelyyn, on ollut maailma edessään nuorina, he ovat esim. olleet tunnettuja älynsä, tietojensa ja lahjojensa puolesta, ja maailma on ollut heille avoinna ja tehnyt voitavansa saadakseen heidät puolelleen. He ovat valinneet teosofisen tien, joka on tuottanut heille ehkä maailman pilkkaa. Mitä me sellaisista nuorista sanomme, jos pidämme kiinni tuommoisesta arvostelusta, joka mielestäni on koko lailla epäpätevä lievemmin sanoen.

Ja sitten on täällä toinen ote eräästä teoksesta ”Mystiikan ihmemaailma”, kirjoittanut Jalmari Kauppala ja ilmestynyt WSOY:n kustannuksella v. 1929. Sen sivuilla 45-47 selostetaan teosofista liikettä maassamme ja samalla kosketellaan Ruusu-Ristiä. Kirjoitus kuuluu: ”Suomessakin toimii teosofinen liike suurella innolla ja nähtävästi myös melkoisella menestyksellä, josta mainittakoon todistuksena, että teosofeilla on jo oma temppelinsäkin Jyväskylässä ja toinen Helsingissä. Tämän liikkeen hierofanttina meillä on kirjailija Pekka Ervast, joka johtaa Helsingissä 1914 perustettua järjestöä ”Ruusuristi”, Suomen Salatieteellinen Tutkimusseura.” ”Millainen on tämän miehen autuuden tie, siitä voi lukija muodostaa oman käsityksensä mainitun hierofantin omien sanojen perusteella: ´niin paljon kärsimyksiä kun olemme saaneet ihmiskunnassa aikaan, niin paljon onnea ja iloa täytyy meidän ihmiskunnassa luoda, siinä sovituksemme, joka vähitellen vapauttaa meitä jälleensyntymisen pakosta. Mihin sitten jää kirkon oppi Jeesuksen sovituksesta, kun ihminen itse on oma sovittajansa? Se jää siihen, mistä on tullutkin: tietämättömien ihmisten mielikuvitukseen. ”Selvää

puhetta siitä antikristillisestä hengestä ja viimeisten aikain villityksestä, joka on tämän liikkeen johtavana punaisena lankana, liikkeen jonka symbolina ei suotta ole käärme, joka puree omaa häntäänsä.”

No niin, tämä on sitaatti, josta minun täytyy sanoa, että minä olen sen kirjoittanut, mutta se on sitaatti, joka nähtävästi on otettu joskin kohdasta, jossa on puhuttu karmasta, sillä siinä olen koettanut esittää karman lakia ja karman kantaa: on totta, että niin paljon kärsimystä kuin olemme saaneet aikaan, niin paljon onnea meidän täytyy luoda ja saada aikaan. Tämä on jonkunlainen näkökanta karmasta. Mutta se olisi mahdoton ymmärtää muuten kuin jälleensyntymisen avulla, jolloin voimme nähdä järkeä tuommoisessa lausunnossa, sillä itseasiassa se sisältää mystillis-okkultisen totuuden, vaikka sitä ei voida ymmärtää minkäänlaisena mittausopillisena asiana, ei siten, että on tehty noin monta litraa pahaa ja kaikki on maksettava yhtä monilla hyvillä litroilla. Ei niin ole käsitettävä, sillä voimme pian nähdä, että kaikki litrat kärsimystä on laskettava yhteen ja yhteissumma on muutettava iloksi, rauhaksi, onneksi ja autuudeksi ja yhtä paljon hyvää on tehtävä, kuin on tehty pahaa. Mutta silloin se hyvä ei rajoitu ajan puolesta yhtä mekaanisesti ja yhtä pitkäksi kuin itse tuo paha on ollut. Se on voinut tapahtua monen sadan elämän aikana, mutta kun ihminen kääntyy ja alkaa kulkea toista tietä Jumalan luo takaisin, silloin hän voi tyhjentää koko vanhan karmansa ehkä hyvinkin lyhyessä ajassa. Aika ei enää hyvässä tule niin paljon kysymykseen kuin pahassa. Sillä pahassa ei ole mitään ikuista, vaan se on sen ulkopuolella, se on ajallista. Paha on aina ajassa ilmenevää ja semmoista, jossa aika on tärkeä momentti, mutta hyvä on kotoisin ikuisuudesta, ja sitä ei voida mitata ajassa, niinkuin pahaa. Sentähden yhden minuutin hyvä voi, jos niin tahdomme sanoa, sovittaa vaikka miljoonan

vuoden pahan, sillä paha on tapahtunut ajassa, mutta ikuisuus voittaa aina ajan, aina joka hetki. Siten on tuommoinen esitys sovitukselta, jolloin on juuri ajateltu kunkin ihmisen karmallista sovitukselta, ymmärrettävä. Se voidaan käsittää pintapuolisesti ja väärin, mutta näin oikein ymmärrettynä voi sen käsittää oikeaksi esitykseksi, kun tarkoituksen näkee — näkee, että siinä on jotakin takana. Kun lause otetaan noin irrallaan muusta yhteydestä, niin se voi tuntua kovin pintapuoliselta aivankuin meidän pitäisi kaikenlaisilla hyvillä teoilla sovittaa kaikenlaista paha, mitä olemme tehneet — siitä ei ole ollut kysymys. Kuinka aikamme riittäisi, jos pitäisi sovittaa ajallisesti kaikki paha. Siihen tuskin aikaa silloin riittäisi, mutta kun muistamme, on kysymys ei vain ulkonaisista teoista vaan teoista, jotka tulee itsestään silloinkun oikea edellytys on olemassa, silloinkun ihminen on hyvä. Ihmisen päämäärä on tulla hyväksi, itse olla täydellinen, ja kun hän on hyvä ja täydellinen, silloin hän on hyvä puu, joka ei voi kantaa kuin hyviä hedelmiä. Olisivatko ne hyviä hedelmiä, jos tekisimme hyvää, mutta sydämessämme olisimme pahoja? Se olisi semmoista tekopyhyyttä, joka ei auta mitenkään, vaan kysymys on siitä, että tulisimme hyväksi, että sydämemme olisi hyvä, itse olisimme hyviä ihmisiä, että jumala meissä todella olisi elävä, jumala, joka on hyvä, ja silloin meidän tekomme kaikki, mitä me suoritamme ilmenneessä maailmassa, ovat hyviä. Me emme voi tehdä muuta kuin hyvää, jos itse olemme hyviä, niinkuin me voimme sanoa jumalasta, että hän on hyvä eikä voi tehdä muuta kuin hyvää. Isä taivaassa ei voi tehdä muuta kuin hyvää, koska hän itse on hyvä. Siinä on se hyvien tekojen välttämätön edellytys, jota emme saa kadottaa silmistämme. Sitähän luonnollisesti Lutherkin ajoi takaa, kun hän sanoi, että usko pelastaa eikä teot. Kun katolisessa kirkossa ajateltiin, että ihminen suorittamalla esim. siveellisiä tekoja

olisi otollinen jumalan valtakuntaan, on Luther sanonut, että pääpaino on siinä, mitä sisässämme ajattelemme ja tunnemme. Siinä on pääpaino, mittapuu, sen mukaan jumalat meitä arvostelevat. Eivät ne voi olla ulkonaisia tekoja, joitten mukaan he meitä arvostelevat, vaan meidän sisäisten motiiviemme, sisäisen olemuksemme mukaan he meitä arvostelevat. Oikeuslaitoksissa tehdään esim., ettei voida ottaa huomioon ihmisen motiiveja, vaan arvostellaan ulkonaisia tekoja tuomitaan sen mukaan ja sillä tavalla tuomitaan viattomia syyllisten kulkiessa vapaina. Jotta voitaisiin oikein tuomita, pitäisi meidän voida nähdä ihmisen sydämeen, hänen minuuteensa, hänen motiiveihinsa. Silloin vasta voisimme arvostella oikein, ja teot ovat siinä suhteessa tärkeitä, että hyvä puu kantaa hyviä hedelmiä, huono ja kuiva puu ei voi kantaa hyviä hedelmiä, ne ovat silloin aivan kuin ripustettu oksille. Eivät semmoiset hyvät työt silloin merkitse mitään, puun itsensä täytyy tuottaa hedelmiä.

Nyt siis tahtoisin ryhtyä tuohon aiheeseen, mitä kristinuskko on minulle, ja silloin minun täytyy alottaa sanomalla, että minun tavallaan täytyi kulkea semmoinen tie, jota useimmat ihmiset kulkevat, kun heistä tulee totuudenetsijöitä. Minun täytyi hyljätä kaikki vanha käsitys kristinuskosta. Minun käsitykseni ei koskaan lapsena ollut aivan kirkonopin mukainen sentähden, etten tiennyt mitään helvetistä ja perkeleestä, ja kun koulussa luettiin perkeleestä ja helvetistä, niin se meni sisään toisesta korvasta ja ulos toisesta, sillä olin pienenä tottunut siihen, että tuommoiset asiat sivuutettiin, ettei perkeleen kanssa oltu tekemissä. Hän sai minun puolestani olla olemassa, mutta en harrastanut tutustua sen herran eikä hänen valtakuntansa kanssa ja sentähden eivät minua vaivanneet ja rasittaneet semmoiset kysymykset: entä jos joudun helvettiin, vaan minä uskoin, että Jeesus oli

pelastanut ja vapahtanut meidät, ja kun otamme vastaan armon, niin kaikki on hyvin. Mielestäni paljon mieluummin ja luonnollisemminkin menin sitä taivasta kohti kuin sitä toista, alempaa paikkaa kohti. Mutta sitten tulin totuudenetsijäksi. Olin kyllä silloin koulussa, mutta rupesin ajattelemaan ja etsimään ja vähitellen vapauduin kristinuskon vaikutuksesta, ehkä voin sanoa, että vapauduin siitä, kun käsiini tulivat teosofiset ja okkultiset kirjat. Ne tulivat käsiini ollessani korkeimmalla luokalla koulussa ennenkuin olin ylioppilas ja vähän sitä ennenkin jo, mutta vasta ylioppilaaksi tultuani tulivat uudenaikaiset teosofiset kirjat käsiini, ensiksi Mr. Sinnetin kirjat ja Blavatskyn Teosofian Avain — teosofista kirjallisuutta ei ollut paljon ja nekin, mitkä sain olivat ruotsinkielisiä. Silloin ihastuin kovasti näitä kaikkia tutkimaan. Tunsin heti lukiessani erästä Sinnetin kirjan ensimmäistä sivua, että tämä on totta ja tähän suuntaan käy nyt kaikki, niin että rupesin suurella innolla lukemaan ja tutkimaan kaikkia, mitä käsiini sain ja silloin hain yliopiston kirjastosta — jatkoin nimittäin lukujani yliopistossa — kaikki mystiikkaa, teosofiaa ja okkultismia käsittelevät kirjat, mitä oli saatavissa. Kun nyt näitä asioita harrastin, noudatin kyllä samaa elämänjärjestystä, joka minulla aina oli ollut verrattain pienestä pojasta alkaen — 9 vuotiaasta, jolloin tulin Normaalilyseoon, joka silloin oli alkeiskoulu. Noudatin semmoista elämänjärjestystä, joka oli luonnollinen mielestäni, mutta joka ehkä ei aina ole yhtä luonnollinen kaikille, ehkeivät kaikki huomaa sellaista yhtä luonnolliseksi ja tärkeäksi. Noudatin semmoista järjestystä, että aina suoritin ensin kaikki ulkonaiset velvollisuudet. Kävin luennoilla ja luin kurssikirjojani, sillä samalla tavalla olin tehnyt myös kouluajanani. Kun istuu koulun penkillä 5-6 tuntia päivässä, niin se mielestäni oli hukattua aikaa, paitsi silloin kun oli kirjoittamista ja laskemista tunnilla. Muuten kun

sain istua, oli se aivan hukattua aikaa, ja minä kun olin saanut istua siellä pienestä pojasta alkaen. Ajattelin aina, että kun nuo tunnit pian loppuisivat, että pääsisi kotiin työtä tekemään. Ja sitten kotiin tultuani, kun olin syönyt päivällisen, niin heti ensimmäiseksi luin läksyni, en olisi koskaan poikennut siitä säännöstä, luin läksyni hirmuisella keskityksellä, sillä tahdoin oppia pian, ei tullut kysymyksenkään, ettei saanut osata. Piti osata, kun oli koulussa, ja minä tulin niin taitavaksi lukemisessa, ettei mennyt läksyihin kuin 20 minuuttia, tai jos meni vähän enemmän, niin riippui se siitä, että oli kirjoitettava tai laskettava, mutta nopeasti sekin meni, ja kyllä minä aina suoriuduin hyvin koulussa ja yliopistotutkinnoissa, niin ettei tarvitse ajatella säällillä tai häpeällä lapsuuteni ja nuoruuteni aikoja. Minulla oli semmoinen motiivi suorittaa kaikki, mitä minulle kuului, johon kohtalo on minut määrännyt. Kohtalo oli minun sukulaiseni ja ennenkaikkea isäni, ja hän oli määrännyt, että piti käydä koulua, ja oli luonnollista, että piti suorittaa kaikki velvollisuudet moitteettomasti ja sitten sai ryhtyä työhön. Silloin vasta voi sanoa, nyt olen vapaa työhön ryhtymään, ja huokasin syvään ja löin kirjat otsaani vastaan, jotta kaikki menisi hyvin päähän, ja sitten ryhdyin työhön. Se oli erilaista: lukemista, maalaamista ja soittamista. Tahdoin oppia, lukea ja tutkia. Sama järjestelmä kuin koulussakin jatkui myös yliopistossa. Sielläkin suoritin ensin tehtäväni ja sitten syvennyin työhön, teosofisiin lukuihin, mietiskelyihin, ja niin suurella innolla, että se oli erikoisen tuskaista, minua raateli hirmuinen tuska, sillä ajattelin että etsin totuutta ja minun täytyy päästä selville tästä elämästä, mikä se on, muuten en jaksakaan elää, muuten on turhaa olla olemassa. En käsittänyt, mistä syystä, minkä tähden piti elää täällä maan päällä, jos ei tiennyt, mitä varten täällä eli. Ja minä en ainoastaan lukenut kirjoja, en ainoastaan mietiskellyt, vaan kävin myös ihmisten luona

kysymässä näistä asioista, sillä ajattelin, että koska ihmiset ovat etsineet totuutta ja löytäneet, koskapa he jaksavat elää, jaksavat rauhassa jatkaa elämäänsä, niin tietysti he tuntevat Jumalan ja totuuden. Mutta kun kävin heidän luonaan ja kysyin, niin minä huomasin, etteivät he tiedä mitään, eivät tiedä, mitä ihminen on, mitä varten he ovat syntyneet maan päälle, mitä he täällä tekevät ja mikä on heidän elämänsä sisältö. He saattoivat puhua ihmiskunnan historiasta, yhteiskunnan kehityksestä, Jumalasta ja uskosta ja Jeesuksen pelastustyöstä j.n.e. Mutta minä en saanut mitään sisältöä heidän sanoistaan, ne tuntuivat aivan ontoilta. He eivät osanneet sanoa, mitä varten he itse olivat olemassa ja mitä heidän tuli tehdä elämässä. Hehän olivat herttaisia, hyviä ihmisiä. Ketä olisin enemmän rakastanut kuin omaa isääni, mutta huomasin, että he kaikki vaelsivat pimeydessä, ja silloin minuun kasvoi sisäinen vakaumus, että on turhaa olla täällä olemassa, jos kaikki elämä on siinä, että tekee työtä sen puolesta, ettei kuolisi. Mitä varten ei saisi kuolla? Jos minun piti tehdä työtä sen takia, etten kuolisi, niin mielestäni ei tällä elämällä ollut mitään sisältöä. Kun minä viittasin tällaisiin asioihin toisten ihmisten kuullen, niin he ällistyivät, eivät ymmärtäneet, mitä tarkoitin ettei voi elää, vaan mieluummin siis kuolee, ellei tiedä, mitä varten elää. Emmehän me osaa mitään tietää, meidän pitää uskoa, että jumala on kaikki näin asettanut, ja kun uskot, niin pääset taivaaseen ja ikuisen elämään. Oh, kuinka kaikki on pintapuolista ja tyhjää? En ole pyytänyt jumalalta päästä tänne, ja mitä välitan jumalan ikuisesta elämästä. En saanut siis vastausta, mutta minuun kasvoi vakaumus, että minun työni on etsiä totuutta ja minun täytyy päästä jumalan tuntoon, sillä muuten ei elämä ole mitään. Minä aavistin, että on jotakin, tunsin sisässäni, ettei kaikki voi olla niin tyhjää, kuin ihmiset ajattelivat. Täytyy olla jotakin kaiken takana, jotakin todellista,

jonka perille piti päästä, ja minä tahdon sen perille päästä. Näkyi selvästi, etten asettanut mitään sellaista päämäärää itselleni, kuin nuoret yleensä asettivat. Minulla oli kaikki mahdollisuudet tulla professoriksi erikoisalalla, joka oli minulle aivan lempiä, nimittäin uudet kielet ja miksikä ei matematiikka, joka oli toinen lempiaineeni. Mutta uudet kielet, maailman kaikki kielet, olivat erikoisrakkauteni alaiset, ja sentähden ymmärrän, että sillä alalla voisi minusta tulla, niinkuin eräs professori sanoi, ”jotain suurta”. Mutta minä en voinut mitään sellaista ajatella, en voinut asettaa itselleni mitään semmoista päämäärää. Sanoin vain itselleni, etten tahdo olla muuta kuin ihminen. Kuinka voisin kuvitella olevani professori, kuinka ihminen saattoi olla professori, tohtori? Eihän ihminen voi olla muuta kuin ihminen, ja ihmisenä hän osaa jotakin tehdä. Jos minä esim. osaisin maalata kauniita tauluja, mutta en minä silti olisi mikään taidemaalari itse, itse jäisin vain ihmiseksi. Ja mitä tämä ihmisyyys on, mitä olen ihmisenä, se oli minulla kysymyksenä, enkä osannut asettaa itselleni mitään yhteiskunnallista päämäärää. Mikä oli seurauksena? Kaikki läheiseni, sukulaiseni ja opettajani yliopistossa tulivat levottomiksi ajatellen, kuinka on tuon nuoren miehen laita. No niin, sitten vähitellen tuli tietoon, että harrastin teosofiaa lukien kaikenlaisia vanhoja, tomuisia kirjoja, ja se oli erikoisen huolestuttavaa. Isäni koetti ja kaikki toiset koettivat selittää, että ihmisen täytyy ennenkaikkea ajatella toimeentuloaan tässä maailmassa. Käytäntö on ainoa tässä maailmassa. Mikä käytäntö? Se käytäntö, joka on todella ihmiskunnassa. Täytyy syödä ja juoda ja nukkua. Se on se käytäntö, joka on aivan luonnostaan ihmiselle kuuluva, hänelle annettu, ja siitä täytyy huolehtia. Tunsin hengessäni aivan kuin etääntyväni. Semmoinen käytäntö ei ole mitään. Eikö ole mitään muuta käytäntöä, eikö ole olemassa muuta kuin se yksi

ainoa käytäntö? Minähän juuri etsin jotakin toista käytäntöä. Tahdon tulla käytännölliseksi jollakin toisella tavalla, ja tunsin hengessäni, että on väärin, aivan väärin, sanoa minua epäkäytännölliseksi, sillä pikemmin olisivat voineet toiset sanoa itsestään: me olemme epäkäytännöllisiä, sillä me olemme kaikki kysyneet elämän käytäntöä, olemme ainoastaan kulkeneet sitä rataa, jota ihmiset yleensä kulkevat, ainoastaan toisten jäljissä kysymättä, onko se käytännöllistä vai ei. Olemme luulleet, koska kaikki sitä noudattavat. Muulla tavalla ei voi rahaa ansaita — sehän on elämän käytäntö. Silloin minä nuorena ihmisenä jouduin hyvin suureen tuskaan. Olenko ainoa ihminen maailmassa, sillä vaikka luinkin teosofista kirjallisuutta, niin ei niissä ollut mitään, joka olisi suorastaan kieltänyt maailmankaan käytäntöä, kaikki yhdeltä kannalta katsoen rohkaisi ja selitti tätä elämää lohduttaen ihmisiä, eikä vaatinut suorastaan uutta käytäntöä, vaan tavallaan hyväksyi heidän käytäntönsä. Minun sisässäni silloin kapinoi, minä etsin uutta käytäntöä, ja kun missään sitä ei näkynyt, niin minä tuossa 90-luvun vaihteessa kysyin. olenko ainutlaatuinen maailmassa, aivan epäonnistunut olento, niin huono, ettei ole toista yhtä huonoa kuin minä.

Te voitte ymmärtää rakkaat ihmiset, kuinka ihmeellistä oli minulle sitten yht'äkkiä, kuten olen kertonut, kun luin Jeesuksen sanat ”etsikää ensin Jumalan valtakuntaa. Älkää huolehtiko siitä, mitä te syötte ja mitä juotte, sillä niin tekevät tavalliset ihmiset, pakanat, vaan etsikää ensin Jumalan valtakuntaa, niin kaikki muu teille annetaan.” Silloin minä tunsin Jeesus Kristuksen, hänhän on semmoinen ihminen, joka ymmärtää minua. Tunsin aivan hengessäni, että sinähän olet opettajani neuvonantajani, veli, joka ymmärrät minua. Ja sitten minulle selvisi, että tämä totuuden etsiminen, joka asettaa kaikki vaa'alle, elämän ja kuoleman, ja joka sillä tavalla tulee

ihmiselle parhaiten nuoruudessa, on elämän ensimmäinen käytäntö inhimilliselle olennolle. Se on elämän ensimmäinen moraali ja moraalinen teko eli toiminta. Emme inhimillisesti, moraalisesti voi tietää mitään, ellemmme ole etsineet totuutta sillä tavalla kaikesta sielusta ja kaikesta mielestä. Kaikki on muuten jotakin ulkonaista. Tämä on ensimmäinen moraali. Se on moraalin alku ihmisen elämässä, että hän kokonaan etsii totuutta, Jumalaa, eikä mitään muuta pyydä kuin Jumalaa. Sillä silloin hän itse asiassa saa sen ja on jo siinä, jota Uudessa Testamentissa nimitetään pyhäksi hengeksi, totuuden pyhäksi hengeksi ja myös Kristuksen auraksi. Silloin ihminen tulee Kristuksen auraan, osalliseksi pyhästä hengestä, totuuden pyhästä hengestä. Ei millään muulla tavalla se tule, ei rukoilemisella, vaikka Jeesus sanoi: ”rukoilkaa pyhää henkeä”, mutta se ei ole käsitettävä huulien hyminäksi, vaan se on oleva juuri sielun työtä, koko ihmisen ponnistusta. Se rukoileminen vie meidät pyhän hengen yhteyteen. Silloin saamme totuuden pyhän hengen, ja silloin meissä syntyy semmoinen ihmeellinen varmuus, että olemme oikealla tiellä. Tämä on ensimmäinen askel. Minä kohtasin Kristuksen totuudenetsimisen tiellä. Sinä, joka itse olet etsinyt ja löytänyt, minä en ollut löytänyt, mutta kohtasin Kristuksen hengessäni. Mutta se on, niinkuin sanottu, ensimmäinen askel moraalissa, totuuden pyhä henki.

Pikakirj.A.R. (Albin Räsänen)